

Наставно-научном већу Факултета политичких наука Универзитета у Београду

На седници Одељења за међународне студије, одржаној 13. јануара 2022. године, констатовано је да је кандидат мср Анила Јелесијевић завршила писање докторске дисертације под насловом „Политика са позиције моћи Сједињених Америчких Држава, Руске Федерације и Европске уније према Републици Србији у периоду од 2007. до 2018. године“. Одлуком Наставно-научног већа Факултета политичких наука Универзитета у Београду од 20. јануара 2022. године именована је Комисија за преглед и оцену докторске дисертације у саставу: проф. др Слободан Самарџић, проф. др Драган Ђукановић и др Ивона Лађевац, научни сарадник, Институт за међународну политику и привреду

Комисија је прегледала и оценила наведени докторски рад и на основу мишљења свих њених чланова Наставно-научном већу Факултета политичких наука Универзитета у Београду подноси следећи:

Извештај о докторској дисертацији

Основни подаци о кандидаткињи

Анила (Јован) Јелесијевић је рођена 01.03.1977. године у Скадру, у Албанији, где је завршила основну и средњу школу. Основне академске студије, смер међународни односи, на Факултету политичких наука у Београду уписала је 1995. године као стипендиста Владе Републике Србије захваљујући споразуму потписаном између невладиног удружења за српску и црногорску мањину из Скадра и Министарства просвете Републике Србије. Основне академске студије је завршила 2001. године, одбраном дипломског рада на тему „Распад Социјалистичке Федеративне Републике Југославије“.

Временом, образовање стечено током основних студија из међународних односа, балканских односа, међународног права, дипломатије, историје и осталих релевантних предмета послужило је за њен посао као сада већ петнаестогодишњег службеника амбасаде Швајцарске у Београду, на функцији вишег помоћника за информисање и

аналитичара за медије која захтева политичко, дипломатско, безбедносно знање и аналитичку способност.

Уписом мастер студија, смер међународна безбедност, 2010. године и одбраном мастер рада на тему „Војна неутралност Србије“, 2011. године, кандидаткиња се бавила питањем неутралности и предлозима шта би било најбоље решење за Србију.

Кандидаткиња одлично говори неколико језика: српски, албански и енглески, док се служи италијанским, грчким и помало немачким. Кандидаткиња је удата и мајка је једног сина.

Објављени радови кандидаткиње:

Радови објављени у часописима међународног и националног значаја

Део њене докторске дисертације под насловом Анила Јелесијевић „Условљено чланство Србије у ЕУ већ замореној од проширења - колико је далеко 2025. година“ је публиковано у : *ВОЈНО ДЕЛО*, бр. 7/2019 УДК 355/359, 2019, ДОИ: 10.5937/војдело1907009Ј; стр. 9-27.

Такође, део њене докторске дисертације објављен је и под насловом Анила Јелесијевић, „Употреба аргумента о „косовском отцепљењу“у случајевима Јужне Осетије, Абхазије и Крима, у: Универзитет у Београду, Факултет политичких наука, *Годишњак 2020*, Година XIV/ Број 24 / Децембар 2020, УДК 327.5(321.001); ИССН 1820-6700, стр.73-103. (доступно на: <https://www.fpn.bg.ac.rs/wp-content/uploads/FPN-Godisnjak-24-2020-2.pdf>)

Основни подаци о докторској дисертацији

Докторска дисертација кандидаткиње мср Аниле Јелесијевић под насловом „Политика са позиције моћи Сједињених Америчких Држава, Руске Федерације и Европске уније према Републици Србији у периоду од 2007. до 2018. године“ написана је на 244 стране стандардног формата (фонт: *Times New Roman*, проред: 1) од којих је 217 страна основног текста, а остатак чини списак коришћених извора.

Дисертација садржи шест основних поглавља – „Увод“, „Теоријски оквир истраживања“, „Односи Србије, Сједињених Америчких Држава, Руске Федерације и Европске заједнице /Европске уније после завршетка Хладног рата“, „Од проглашења војне неутралности Србије до добијања статуса државе придружене ЕУ (од 2007. до 2013. године)“, „Политика са позиције моћи САД, ЕУ и Руске Федерације од прве међународне конференције између Србије и ЕУ о отварању поглавља за приступ Унији до прве половине мандата председника САД Доналда Трампа“ (од 2014. до 2018. године), „Мерење политике са позиције моћи САД, Руске Федерације и ЕУ према Србији у периоду од 2007. до 2018. године“ и „Закључак“.

Докторска дисертација мср Аниле Јелесијевић представља заокружену целину у научном, стручном и методолошком смислу. Закључци дисертације поткрепљени су ваљаном аргументацијом. Основна теоријска и практична полазишта заснована су на обимној литератури и бројним изворима. Кандидаткиња је користила монографије и научне и стручне радове великог броја страних и домаћих аутора, медијске изворе и међународне документе.

Предмет и циљ дисертације

Предмет истраживања рада кандидаткиње МА Аниле Јелесијевић је „Политика са позиције моћи Сједињених Америчких Држава, Руске Федерације и Европске уније према Републици Србији у периоду од 2007. до 2018. године“.

Кандидаткиња истиче чињеницу да постојање политике са позиције моћи осталих држава и институција према Србији није искључено али да ће се њена студија бавити само политиком са позиције моћи горе поменутих актера а који по њеном мишљењу имају врло значајан утицај у стварању и спровођењу унутрашње и спољне политике Србије. Период од 2007. до 2018. године је изабрала како би анализирали спровођење политике са позиције моћи Сједињених Америчких Држава, Руске Федерације и Европске уније према Републици Србији која је постала војно неутрална неколико месеци пре него што је део њене територије, Косово и Метохија, једнострано прогласило независност.

Кључно **истраживачко питање** на које кандидаткиња у раду одговара гласи: *Како се спроводила политика са позиције моћи Сједињених Америчких Држава, Руске Федерације и Европске уније према Републици Србији у периоду од 2007. до 2018. године ?*

Поред основног истраживачког питања, кандидаткиња истражује и следећа питања:

- Каква је била политика са позиције моћи Сједињених Америчких Држава, Руске Федерације и Европске заједнице у току распада СФРЈ и СРЈ

- Какви су били односи СФРЈ и СРЈ и ЕЗ/ЕУ?

- Каква је политика са позиције моћи Сједињених Америчких Држава, Руске Федерације и Европске уније према Косову и Метохиј: да ли се ради о преседану или јединственом случају?

- Каква је политика са позиције моћи САД, Руске Федерације и ЕУ према Србији као недефинисаној војној неутралној земљи која се даље суочава са нерешеним косовским питањем док чека чланство у ЕУ?

- Каква је политика ЕУ са позиције моћи према Србији? Које су перспективе Србије у ЕУ коју карактерише замор заморена од проширења?

- Како мерити политику са позиције моћи Сједињених Америчких Држава, Руске Федерације и Европске Уније према Србији у периоду од 2007. до 2018. године ?

Временски, предмет истраживања кандидаткиње мср Аниле Јелесијевић је ограничен на савремено доба, од 2007. до 2018. године.

Истраживање се дели на два раздобља:

-раздобље од 2007. до 2013. године које се односи на политику са позиције моћи Сједињених Америчких Држава, Руске Федерације и Европске уније према Републици Србији од проглашења војне неутралности Србије до добијања статуса придружене државе ЕУ.

-раздобље од 2014. године до краја 2018. године које се односи на политику са позиције моћи Сједињених Америчких Држава, Руске Федерације и Европске уније према

Републици Србији од прве међународне конференције између Србије и ЕУ о отварању поглавља за приступање унији до прве половине мандата председника САД Доналда Трампа.

Ради бољег схватања теме дисертације, кандидаткиња се осврнула и на односе између Србије, САД, Руске Федерације и Европске уније након завршетка Хладног рата.

Просторно, истраживање се односи на Републику Србије, док су остале земље Западног Балкана присутне онолико колико је то био потребно да се опише и објасни главна тема.

Када је реч о **научној области**, предмет рада је смештен у поље међународних односа. Кандидаткиња се посебно усредсређује се на концепт равнотеже снага. Када је реч о **теоријском** одређењу предмета истраживања колегиница Јелесијевић полази од кључних претпоставки реалистичке теорије међународних односа: најпре, да су државе кључни актери у међународном систему; друго, да је структура међународног система анархична; треће, да анархична структура међународног система подстиче државе на самопомоћ; четврто, да се у систему самопомоћи државе, пре свега, старају о опстанку; пето, да забринутост за опстанак пресудно утиче на одабир стратегија деловања држава и шесто, да је кључна стратегија опстанка држава у међународној арени уравнотежавање.

Главни **научни циљеви** ове докторске тезе су научна дескрипција (опис) и научно објашњење. Научни циљеви истраживања кандидаткиње мцр Анила Јелесијевић су вишеструки, а најважнији су:

- научна дескрипција и објашњење појма и појаве, садржања и мерење моћи у међународним односима и њеног значаја у 20. и 21. веку,

- објашњавање и тумачење политике са позиције моћи Сједињених Америчких Држава, Руске Федерације и Европске уније према Србији у раздобљу од 2007. до 2018. године уз осврт на период после Хладног рата,

- практична примена политике са позиције „тврде“ и „меке“ моћи Сједињених Америчких Држава, Руске Федерације и Европске уније према Србији у раздобљу од 2007. до 2018. године

Друштвени циљеви овог истраживања подразумевају дубље упознавање и схватање значаја учења о моћи и вођења политике са позиције „тврде“ и „меке“ моћи у међународним односима. Сем тога, друштвени циљеви овог истраживања су упознавање јавног мњења (првенствено у Србији) са начином спровођења политике са позиције моћи Сједињених Америчких Држава, Руске Федерације и Европске уније према Србији у периоду од 2007. до 2018. године.

Основне хипотезе од којих се полазило у истраживању

У складу са предметом и циљем истраживања, кандидаткиња је дефинисала једну општу хипотезу и четири посебне хипотезе.

ОПШТА ХИПОТЕЗА

У периоду од 2007. до 2018. године, политика са позиције моћи САД, Руске Федерације и Европске уније према Србији се спроводила стално и то првенствено због независности Косова, војне неутралности Србије и одуговлачења ЕУ са чланством Србије.

ПРВА ПОСЕБНА ХИПОТЕЗА

Спровођење сталне политике са позиције моћи САД према Србији се ослања на полуге „тврде“ и „меке“ моћи.

ПРВА ПОЈЕДИНАЧНА ХИПОТЕЗА

Политика са позиције „тврде“ моћи САД се првенствено спроводи кроз подржавање независности Косова који је за Србију део њене територије.

ДРУГА ПОЈЕДИНАЧНА ХИПОТЕЗА

Политика са позиције „меке“ моћи САД се спроводи кроз интензивирање политичке, економске и војне сарадње, кроз финансијску помоћ и донацију као и кроз посете од стране високих државних представника.

ТРЕЋА ПОЈЕДИНАЧНА ХИПОТЕЗА

Политика са позиције „меке“ моћи САД се спроводи кроз прихватање војне неутралности Србије и желе да се и сама Србија понаша у складу са тим.

ДРУГА ПОСЕБНА ХИПОТЕЗА

У посматраном периоду, стална политика са позиције моћи Руске Федерације према Србији углавном се ослања на полуге „меке“ моћи.

ПРВА ПОЈЕДИНАЧНА ХИПОТЕЗА

Политика са позиције „меке“ моћи Русије се спроводи кроз интензивирање политичке, економске, војне, културне и верске сарадње, кроз финансијску помоћ као и кроз интензивирање посета од стране изузетно високих државних представника.

ДРУГА ПОЈЕДИНАЧНА ХИПОТЕЗА

Русија се залаже за непризнавање независности Косова који је део њене политике са позиција „меке“ моћи према Србији која такође не признаје независност.

ТРЕЋА ПОЈЕДИНАЧНА ХИПОТЕЗА

Руско подржавање Србије као војно-неутралне земље такође представља спровођење политике са позиција „меке“ моћи Русије према Србији која је војно - неутрална „у односу на постојеће војне савезе“.

ТРЕЋА ПОСЕБНА ХИПОТЕЗА

Спровођење сталне политике са позицијама моћи ЕУ према Србији се ослања на полуге „тврде“ моћи и „меке“ моћи.

ПРВА ПОЈЕДИНАЧНА ХИПОТЕЗА

Политика са позиције „тврде“ моћи ЕУ је њена политика „условљавања“ која се спроводи кроз инсистирање ЕУ да се проблеми Србије и Косова реше кроз „свеобухватни и правно обавезујући споразум о нормализацији“ односа. Политика са позиције „тврде“ моћи ЕУ је и одраз финансијске помоћи у случају испуњавања услова који су политичког карактера.

ДРУГА ПОЈЕДИНАЧНА ХИПОТЕЗА

Политика са позиције „меке“ моћи ЕУ се спроводи кроз интензивирање економске сарадње, финансијске помоћи и донација.

ЧЕТВРТА ПОСЕБНА ХИПОТЕЗА

Одуговлачење ЕУ у вези са чланством омогућава даље спровођење политика са позиције „меке“ моћи САД и Русије.

ПРВА ПОЈЕДИНАЧНА ХИПОТЕЗА

Чланство Србије у ЕУ остаје неизвесно због неспремности ЕУ да се даље шири.

ДРУГА ПОЈЕДИНАЧНА ХИПОТЕЗА

Недостатак чланства чини Србију подложнијом политици са позиције „меке“ моћи САД и Русије.

Опис садржаја (структуре по поглављима) дисертације

Докторска дисертација кандидаткиње мср Аниле Јелесијевић састоји се поред увода, закључка и литературе од још седам поглавља.

Прво поглавље односи се на увођење у тематику овог рада кроз постављање предмета и циљева рада, научног и друштвеног значаја одабране теме, постављених хипотеза и метода примењених током истраживања.

Друго поглавље је посвећено приказу различитих становишта схватања моћи у међународним односима са циљем одређивања најприхватљивијег концепта о томе шта је моћ, каквог је садржаја и како може најефикасније да се мери у квантитативном и у квалитативном смислу. На крају поглавља кандидаткиња даје одговарајућу дефиницију моћи, њеног садржаја и мерења која се базира на анализама гледишта различитих теоретичара која су била узета у обзир током истраживања.

У трећем поглављу кандидаткиња је обратила пажњу на политику са позиције моћи Сједињених Америчких Држава, Руске Федерације и Европске заједнице / Европске уније (ЕЗ / ЕУ) у процесу дезинтеграције Социјалистичке Федеративне Републике Југославије (СФРЈ), Савезне Републике Југославије (СРЈ) и Државне заједнице Србија и Црна Гора (СЦГ) као и у односима СФРЈ / СЦГ / СРЈ према / ЕЗ / ЕУ. Мср Јелесијевић

сматра да је крај Хладног рата смањило стратешки значај СФРЈ као тампонске зоне између два блока. После распада СФРЈ, судбина нестанка СРЈ је већ била предодређена. Наследница СРЈ, СЦГ је била *a priori* осуђенљ на дезинтеграцију. Кандидаткиња је мишљења да велике светске силе нису експлицитно иницирале распад СФРЈ па ни СРЈ и СЦГ, али да се нису ни потрудиле да то спрече. Напротив. Имајући у виду сва ова дешавања, односи СФРЈ / СРЈ / СЦГ у ЕЗ / ЕУ су се испољавали кроз облике сарадње и прекида комуникација до успостављања формалне нормализације односа.

Четврто поглавље се бави политиком са позиције моћи Сједињених Америчких Држава, Руске Федерације и Европске уније према Србији у раздобљу од 2007. до прве половине 2014. године. Кандидаткиња сматра да је проглашење војне неутралности Србије уочи једностраног проглашења независности Косова као нелегитимног акта отцепљења последица политике са позицијама „тврде“ моћи Сједињених Америчких Држава према Србији кроз подршку независности Косова и последица политике са позиција „меке“ моћи Руске Федерације кроз супротстављање независности Косова и Метохије као подршке Србији због њених сопствених интереса. После проглашења војне неутралности Србије и отцепљења Косова и Метохије, чланство Србије у ЕУ се првенствено повезује са нормализацијом односа Србије према Косову и Метохији коју кандидаткиња назива моћ „условљавања“ ЕУ која спада у „тврду“ моћ јер се од Србије тражи ако не експлицитно бар имплицитно признање независности Косова .

Пето поглавље посвећено је политици са позиције моћи Сједињених Америчких Држава, Руске Федерације и ЕУ према Србији у раздобљу од прве међународне конференције између Србије и ЕУ о отварању поглавља за приступање унији до прве половине мандата председника САД Доналда Трампа, односно од 2014. године до краја 2018. године. Кроз анализирање даљег процеса интегрисања Србије у ЕУ, на основу недефинисане војне неутралности Србије и нерешеног косовског питања кандидаткиња је доказала да ти чиниоци не само да утичу него и јасно одређују односе Србије са САД, Руском Федерацијом и ЕУ него и политику са позиције моћи ових актера према Србији.

У шестом поглављу политику са позиције моћи, Сједињених Америчких Држава, Руске Федерације и Европске Уније према Србији у периоду од 2007. до 2018. године

кандидаткиња је мерила кроз инструменте мерења и индикаторе о присуству моћи које је анализирала током другог поглавља. Кандидаткиња је закључила да се политика са позиције моћи САД (заједно са НАТО-ом), Руске Федерације и ЕУ према Србији спроводи различитим интензитетима. САД је мање финансирала Србију у економском смислу ЕУ, али је више од Русије док је Русија продала више оружја Србији од САД и ЕУ. У вези с тим, политичка подршка од стране Русије према Србији више је изражена него са стране САД и ЕУ, док је број заједничких веза САД и НАТО са Србијом већи него између Русије и Србије. Русија је присутна у пружању подршке културним и православним везама, а затим међувладиним организацијама и медијима, док су ЕУ, САД (и НАТО) далеко од таквог присуства.

Закључак дисертације представља сумирање свих резултата до којих је кандидаткиња дошла током истраживања, као и поновно разматрање хипотеза које је је поставила на почетку дисертације.

Методe које су примењене у истраживању

Имајући у виду научне циљеве рада и сам предмет истраживања, током дисертације кандидаткиња је користила више основних научно-истраживачких метода и метода прикупљања и обраде података. У истраживању је употребила основне аналитичке методе, попут методе анализе са циљем проучавања саставних делова предмета истраживања. Такође је коришћена и структурално-функционална анализа зарад основних структуралних чињеница које су омогућиле спровођење политике са позиције моћи према Србији од стране САД, Руске Федерације и ЕУ у периоду од 2007. до 2018. године.

Осим анализе, мср Јелесијевић је користила и компаративну методу у упоређивању примене политике са позиције „тврде“ и „меке“ моћи после Хладног рата и периода који је обухваћен нашим истраживањем (од 2007. до 2018. године) од стране САД, Руске Федерације и ЕУ према Србији . Компаративна метода је употребљена и зарад упоређивања употребе полуга „тврде“ и „меке“ моћи у областима војне и економске помоћи, активности и програмима војне, политичке, економске, културне и технолошке размене, као и у сфери информисања, односно пропаганде и њиховог утицаја које се спроводе према Србији од стране САД, Руске Федерације и ЕУ .

За прикупљање података у истраживању је коришћена квалитативна анализа докумената која је обухватила студије и научне радове, извештаје и званична документа америчке владе, руске владе, српске владе, југословенских влада, институција у Приштини и институција ЕЗ/ ЕУ. Сем тога, извори за ово истраживање били су и споразуми и други документи потписани између СФРЈ, СРЈ, СЦГ, Србије са једне стране и САД, Руске Федерације и ЕЗ/ЕУ. Такође, подаци су прикупљани и путем текстова из новина и часописа, као и захваљујући квалитативној анализи из изјава и сведочења америчких, руских, српских дипломата, политичара и аналитичара као и функционера ЕЗ/ЕУ која су изнета у књигама али и у радовима аутобиографског карактера. Ово истраживање је обављено у Србији.

Током дисертације како би се постигла објективнија процена која је додатно помогла током писања закључка, мср Јелесијевић је обавила неколико интервјуа и неформалних разговора са америчким, руским и српским професорима и аналитичарима, швајцарским дипломатима и дипломатама ЕУ, представницима НАТО-а, представницима политичких партија и владиних институција у Србији као и са представницима невладиних организација и истраживачких центара у Србији, Русији, Немачкој, Белгији и САД.

Интервјуисање је спроводила путем непосредних контаката, телефонским разговорима или имајл комуникацијом. Етичке препреке у самом интервјуисању везано за овај рад су елиминисане с обзиром на чињеницу да је мср Јелесијевић поштовала право на анонимност. Из тих разлога цитирала је одговоре испитаника не наводећи њихова имена.

Питања која је кандидаткиња постављала су била иста за све особе које су интервјуисане и првенствено су била у вези са хипотезама дисертације. Питања су била следећа:

- Да ли је по вашем мишљењу политика са позиције моћи Сједињених Америчких Држава, Руске Федерације и Европске уније према Републици Србији у периоду од 2007. до 2018. године постала израженија?

- о Ако јесте, који су разлози?

- о У ком периоду је таква политика израженија, пре или после Украјинске кризе?

- Зашто је Србија прогласила неутралност и зашто је Србија и даље остала неутрална земља?

- Да ли мислите да политичко условљавање од стране ЕУ према Србији имплицитно захтева признање независности Косова и Метохије и супротстављање Русији?

о Да ли се слажете да испуњавање таквих услова није гаранција да ће Србија постати члан ЕУ?

Остварени резултати и научни допринос дисертације

Када је реч о оствареном научном доприносу, на првом месту потребно је истаћи да ова дисертација представља корак ка бољем и систематичном разумевању политике са позиције „тврде” и „меке” моћи САД, Руске Федерације и ЕУ према Србији у раздобљу од 2007. године. до 2018. године.

Ова дисертација такође представља и допринос у бољем разумевању начина на који функционише политика са позиције моћи поменутих актера у савременим међународним односима. Поред датих одговора на постављене хипотезе и питања везаних за поменуту тему дисертације релевантан научни допринос је постигнут употребом одабраних теоријских концепата. У вези са тим студија коначног резултата дисертације треба да се тумачи и као својеврсна случаја о мерењу „тврде“ и „меке“ моћи у оквиру које је примењена теорија о хијерархијама у међународним односима Дејвида Лејка уз помоћ додатних дескриптивних индикатора понуђених од стране ауторке ове дисертације. .

Сем тога, научна вредност је доказана и путем аргументације која је коришћена у овој студији.

У анализи политике са позиције моћи Сједињених Америчких Држава, Руске Федерације и Европске уније према Србији у периоду од 2007. до 2018. године од изузетног значаја било је схватање појма моћи у међународним односима. Одговоре о томе шта је моћ, које су њене врсте, каквог је садржаја и како она може да се мери мср Анила Јелесијевић је дала кроз анализу и схватање појма моћи код теоретичара реализма, либерализма и конструктивизма. Између одређења моћи као јединог начина опстанка држава и који заузима централно место у схватању међународних односа из перспективе

теоретичара реалистичке школе и препознавање важности овог појма без изричитог пренаглашавања значаја у односу на друге појмове, из перспективе либералних и конструктивистичких теорија, мср Анила Јелесијевић је дала предност теоретичарима реализма.

Путем дисертације је аргументована тврдња да проучавање политике са позиције моћи САД, Руске Федерације и ЕУ према Србији може најбоље да се разуме уз схватања моћи теоретичара реалистичке школе међународних односа.

Ово истраживање може бити подстицај другим истраживачима који би се бавили политиком са позиције моћи између држава али и анализирањем ове теме изван оквира посматраног периода.

На крају, ова дисертација представља допринос обогаћивању фонда научне литературе која се бави политиком са позиције моћи великих сила према малим државама.

Допринос ове дисертације научно-истраживачкој литератури јесте иу њеној аутентичности с обзиром да не постоји ниједно академско писање које је детаљно анализирано, мерило и истовремено упоређивало политику са позиције моћи Сједињених Америчких Држава, Руске Федерације и Европске уније према Србији у периоду од 2007. до 2018. године.

Када је у питању друштвени допринос дисертације, он се у највећој мери огледа у упознавању академске, али и шире јавности (првенствено у Србији) са политиком са позиције моћи Сједињених Америчких Држава, Руске Федерације, и Европске уније према Србији.

Посебно важан друштвени допринос огледа се у критичком али и објективном односу према политици са позиције моћи САД, Руске Федерације и ЕУ према Србији. Ово тумачење може бити од користи за домаћу научну и политичку елиту јер ће имати увид у начине политике са позиције моћи.

Закључак

1. На основу изведеног истраживања, може се тврдити да је кандидаткиња показала смисао за научно-истраживачки рад и продубљено разумевање концепта моћи у међународним односима. Одабрана тема докторске дисертације је актуелна, научно потребна, друштвено оправдана и у складу је са до сада показаним научним интересовањем, способностима Аниле Јелесијевић и њеним професионалним опредељењем. Она представља самосталан истраживачки рад о политици са позиције моћи Сједињених Америчких Држава, Руске Федерације и Европске уније према Републици Србији у периоду од 2007. до 2018. године.
2. У дисертацији је приметна амбиција кандидаткиње, како у погледу научних циљева (заступљеност сва три циља – дескрипције, објашњења, предвиђања), тако и у погледу схватања друштвене потребе да се истражи предмет дисертације. Реч је о изузетно актуелном истраживању које може бити од научне и шире друштвене користи и подстицај за даља научна истраживања моћи у међународним односима и спољне политике Србије.
3. Структура садржаја дисертације поштује принципе општости и конкретизације истраживања и начела прецизности, реалности и ограничења. Она омогућава свођење предмета истраживања у научно прихватљиве оквире за спознају и одређење појава, и приказ резултата истраживања. Садржај предмета дисертације је правилно структуриран, те омогућава реализацију постављених циљева.
4. Приложена литература дала је веома добру грађу за израду докторске дисертације, те учвршћује закључак Комисије о свеобухватно исправној методолошкој усмерености кандидата.
5. Постигнути резултати истраживања мср Аниле Јелесијевић представљају допринос, како у смислу ваљаног обухвата теме, тако и у стварању могућности њеног даљег и још дубљег сагледавања.

Анализом и критичком оценом докторске дисертације, Комисија закључује да је дисертација мср Аниле Јелесијевић написана у складу са усвојеном пријавом и одобрењем Наставно-научног већа Факултета политичких наука Универзитета у Београду. На основу укупне и критичке оцене садржаја докторске дисертације, чланови Комисије оцењују да докторска дисертација кандидата мср Аниле Јелесијевић представља самостално научно дело, па су се у складу са тим стекли сви неопходни услови за њену јавну одбрану.

У Београду, 8. 6. 2022. године.

Комисија за оцену дисертације:

1. проф. др Слободан Самарцић, члан

2. проф. др Драган Ђукановић, члан

3. др Ивона Лађевац, научни сарадник, Институт за међународну политику и привреду,
члан